

Hierbij ontvangt u het novembernummer van de digitale nieuwsbrief van de Historische Vereniging Oud Leiden. In deze nieuwsbrief onder andere de agenda voor de maanden november en december, een van de interviews van de Stem van Leiden, de foto's die deze maand op de Leidse historische kalender te zien zijn, aandacht voor een van de vele geveltekens die Leiden rijk is en een mooie afbeelding uit de Beeldbank.

Kijk voor meer informatie over de Historische Vereniging Oud Leiden en haar activiteiten op www.oudleiden.nl.

**Nieuwsbrief van de Historische Vereniging Oud Leiden
November 2018**

Ontvangt u deze nieuwsbrief en bent u nog geen lid van de Historische Vereniging Oud Leiden? Vanaf 20 euro per jaar steunt u ons in ons streven om de kennis van de geschiedenis van Leiden en omstreken te bevorderen en het Leidse culturele erfgoed te beschermen.

Meer informatie over het lidmaatschap vindt u [hier](#).

Agenda november/december

De Witte Singel, gefotografeerd door Anja du Mortier, goed voor de eerste prijs van de fotowedstrijd 'De schoonheid van het Leidse water'.

Dinsdag 23 oktober tot 1 december 2018

Tentoonstelling van de prijswinnende foto's van de fotowedstrijd 'De schoonheid van het Leidse water'.

Plaats: Hal van het Leidse stadhuis.

Toegang: gratis.

[Informatie](#)

Donderdag 1 november 2018

P.J. Bloklezing door prof. dr. Ruurd Halbertsma 'Een brandpunt van geleerdheid'.

Plaats: Academiegebouw, Klein Auditorium, Rapenburg 73.

Aanvang: 20.00 uur, zaal open 19.30 uur.

Toegang: gratis.

[Informatie](#)

Deze lezing wordt georganiseerd in samenwerking met de Universiteit Leiden en het Leidsch Dagblad.

Vrijdag 2 november 2018

Symposium 'Leidse collecties'.

Plaats: Rijksmuseum Boerhaave, Lange Sint Agnietenstraat 10.

Aanvang: 14.00 uur, zaal open 13.30 uur.

Toegang: gratis; voor de entree tot het museum is een geldig toegangsbewijs nodig.

[Informatie](#)

Deze lezing wordt georganiseerd in samenwerking met de Stichting Historisch Leiden.

Zaterdag 3 november 2018

Diesviering HVOL, met presentatie Leids Jaarboekje 2018 en Historische kalender 2019. Tevens gelegenheid om kennis te maken met de activiteiten van

werkgroepen en commissies van de vereniging en verkoop van nieuwe en tweedehands boeken over Leiden.

Plaats: Hooglandse Kerk, Nieuwstraat 20.

Aanvang: 10.30 uur, kerk open 10.00 uur.

[Informatie](#)

Zaterdag 17 november 2018

Voorouderspreekuur Nederlandse Genealogische Vereniging Rijnland.

Plaats: Openbare bibliotheek BplusC, Historisch Informatiepunt.

Duur: 10.30 uur tot 12.30 uur.

Toegang gratis.

[Informatie](#)

Dit spreekuur wordt georganiseerd door de Genealogische Vereniging, afdeling Rijnland. HVOL-leden zijn van harte welkom.

Dinsdag 20 november 2018

Lezing door mw. Bons met als onderwerp 'Militaire voorouders vanaf de Franse tijd tot nu'.

Plaats: Scheppingskerk, Van Poelgeestlaan 2. Leiderdorp.

Aanvang: 20.00 uur.

Toegang: gratis.

[Informatie](#)

Deze lezing wordt georganiseerd door de Genealogische Vereniging, afdeling Rijnland. HVOL-leden zijn van harte welkom.

Vrijdag 23 november 2018

Middag over Pieter de la Court, vrijdenker, pamflettist, lakenhandelaar.

Plaats: Marekerk, Lange Mare 48.

Aanvang: 15.00 uur, kerk open om 14.30 uur. Einde: 18.00 uur.

Toegang: gratis.

[Informatie](#)

Deze lezing wordt georganiseerd met en gesponsord door de gemeente Leiden, de faculteit Sociale Wetenschappen van de Universiteit Leiden en Erfgoed Leiden en Omstreken.

Zondag 9 december 2018

Lodewijk Kallenberg, 'De Van Goghs op Groenesteeg' (met wandeling langs de graven en de Van Goghboom).

Plaats: Begraafplaats Groenesteeg, Groenesteeg 126.

Aanvang: 14.30 uur.

Toegang: gratis.

[Informatie](#)

Woensdag 12 december 2018

Tanneke Schoonheim, 'Jan van Hout als dichter en schrijver'.

Plaats: Lokhorstkerk, Pieterskerkstraat 1

Aanvang: 20.00 uur, zaal open 19.30 uur.

Toegang: gratis voor HVOL-leden op vertoon van lidmaatschapspas; niet-leden betalen 5 euro.

[Informatie](#)

Kijk op www.rijnlandgeschiedenis.nl voor een overzicht van activiteiten en publicaties op het gebied van de geschiedenis van onze regio.

Historische minibieb zoekt 'nieuwe' boeken

De historische minibieb op de Jan van Houtkade is een groot succes. Vele Leidse Jaarboekjes en andere uitgaven over Leiden hebben inmiddels hun weg naar een nieuwe eigenaar gevonden. Het principe van de minibieb is echter eigenlijk dat wie er een boek uithaalt, het na verloop van tijd weer terugbrengt of er een ander boek voor in de plaats zet. Nu is het begrijpelijk dat iedereen zijn Leidse boeken graag zelf wil houden, maar mocht u toch boeken over Leiden hebben waarvan u het prettig vindt dat ze via onze minibieb een tweede leven krijgen, breng ze dan naar de minibieb op Jan van Houtkade 13 of stuur een berichtje naar promotie@oudleiden.nl om ze op te laten halen.

Anja du Mortier wint fotowedstrijd 'De schoonheid van het Leidse water'

De eerste prijs van de fotowedstrijd 'De Schoonheid van het Leidse water' is gewonnen door Anja du Mortier met een prachtige foto van de Witte Singel. De tweede prijs ging naar Carla Matthee met een sfeervolle foto vanaf de Catharinabrug bij zonsondergang, de derde naar Frans van Steijn met een sublieme avondfoto van het waterplein bij de Hoogstraat. Wethouder Martine Leewis reikte op 17 oktober tijdens het symposium van het Waterambacht Leiden de prijzen uit aan de winnaars. De fotowedstrijd leverde meer dan 200 foto's op die aan de wedstrijdvoorwaarden voldeden. Een jury van professionele fotografen onder voorzitterschap van Patricia Nauta, de afgelopen twaalf maanden de Leidse stadsfotograaf, heeft de foto's beoordeeld en de prijzen toegekend. Naast de prijswinnende foto's zijn nog 12 andere foto's door de jury uitverkoren om te worden tentoongesteld in de hal van het stadhuis, van 23 oktober tot 1 december 2018.

[Lees meer](#)

Een afbeelding uit de Beeldbank: de volière in het Plantsoen

Op deze foto, door Weenenk en Snel gemaakt op 13 juli 1939, staat de bekende volière in het Plantsoen. Hij is in dat jaar vervaardigd door jeugdige werklozen, ter vervanging van het houten exemplaar, dat al jaren in een slechte staat verkeerde. Het eerste exemplaar van de volière werd gebouwd in 1867, kort na de aanleg van het Plantsoen als wandelpark. In de jaren 80 van de vorige eeuw heeft het voortbestaan van de volière aan een zijden draadje gehangen.

Voor meer afbeeldingen uit de Beeldbank, klik [hier](#).

Archeologische vondsten bij Nieuweroord

Woensdag 24 oktober was er op het Nieuweroordcomplex een open dag van het archeologisch onderzoek. Tijdens rondleidingen vertelden archeologen over hun werk en de opgravingen. Naast aardewerk uit het laat-neolithicum (2850-2000 voor

Christus), zijn er op de strandwal ook voorwerpen en sporen uit de bronstijd gevonden. Vooral de resten uit de bronstijd zijn bijzonder omdat die in Leiden bijna niet voorkomen.

Archeologen hebben nu aardewerk, vuurstenen gereedschap en ook nog sporen van een gebouw uit deze periode gevonden. De geschiedenis van Leiden wordt daardoor weer een flink stuk aangevuld. Klapstuk voor de archeologen is de vondst van een stukje barnsteen dat 4000 jaar geleden vanaf Denemarken of nog verder naar Leiden is gekomen.

Lees meer

Afbeelding: Informatiebord bij de bouwplaats (foto: Ron Favier).

De Stem van Leiden

Herinneringen aan de oorlog: illegale kranten in melkflessen

Mevrouw S. woonde tussen 1940 en 1946 aan de Witte Singel 105 in Leiden. Haar vader was Nederlands Hervormd predikant en werd op 19 april 1931 te Leiderdorp en op 8 december 1940 te Leiden in zijn ambt bevestigd. Ze groeide op in een groot gezin met uiteindelijk acht kinderen. De regels in huis waren streng. Zo mocht er op zondag niets vanwege de verplichte zondagsrust. Iedereen moest binnen blijven, ook bij mooi weer of als er eindelijk geschaatst kon worden.

Omdat het domineesgezin over een telefoon beschikte werd op last van de Duitsers de letter T op de voorgevel geschilderd. Dat was makkelijk voor de bezetter. Mocht men onverhoopt snel willen bellen dan zag je direct waar een telefoontoestel was.

Lees meer

Afbeelding: Witte Singel 105 met de geschilderde T onder het huisnummer.

Vervolg op Cobblestone Stories

De antropoloog Mark Neupert is terug in Leiden. Hij heeft aangekondigd om een vervolg te gaan maken op zijn film *Cobblestone Stories*, over het moderne leven van de Leidenaren. *Cobblestone Stories* was bedoeld voor Neuperts Amerikaanse studenten Urban Planning aan Oregon Tech. Het moest de Amerikaanse studenten inzicht geven in het gewone leven in een oude stad die is ingericht op mensen en niet op auto's. Iets waar ze zelf vrij onbekend mee zijn. De onderzoeker schonk de documentaire en het onderzoeksmateriaal aan Erfgoed Leiden en Omstreken. Neupert hoopt de nieuwe productie in 2022 te kunnen presenteren.

Lees meer

Afbeelding: Een beeld uit Cobblestone Stories.

**Gevelteken van de maand oktober
De gekroonde Crab, Breestraat 177**

Aan de gevel van Breestraat 177 is duidelijk te zien dat het hier om twee samengevoegde panden gaat. Op de gevel van het rechterpand zijn tussen de ramen van de eerste verdieping drie gevelstenen te zien. Tezamen vormen zij de spreuk 'Wie leeft er onbenijd?', terwijl op de middelste steen ook een krab met een kroon en het jaartal 1632 te zien zijn. De spreuk betekent letterlijk Wie leeft er onbenijd?, dat wil zeggen zonder bij anderen jaloezie op te wekken.

Lees meer

Afbeelding: De drie geveltekens van De gekroonde Crab (foto: werkgroep Geveltekens HVOL).

Artistieke nalatenschap Jan Wolkers overgedragen aan Museum de Lakenhal en Universiteit Leiden

De artistieke nalatenschap van Jan Wolkers wordt voortaan in Leiden beheerd. Museum De Lakenhal en de Universitaire Bibliotheken Leiden hebben respectievelijk beeldende kunst en archieven verworven, conform de wens van de kunstenaar en zijn echtgenote Karina. De kunststukken en papieren komen beschikbaar voor expositie, onderwijs en onderzoek. Er gaat ook nog een speciale Wolkers-website de

lucht in. Wolkers werd geboren in Oegstgeest en groeide op in de omgeving van Leiden.

Het literaire en persoonlijke archief van Wolkers bestaat uit honderden stukken, zoals brieven, dagboeken, familiefoto's, aantekeningen, typoscripten en drukproeven. Verder zitten er circa 220 tekeningen in het archief, waaronder alle vroege zelfportretten, dier- en plantenstudies, landschappen, modeltekeningen, tekeningen in relatie tot beeldhouwwerken en een selectie uit Wolkers' late aquarellen.

Lees meer

Historische kalender 2018 - november **Het zogeheten Leidse Glippertje, omstreeks 1950**

In het begin van de jaren vijftig reed er een toeristisch treintje door de stad, het zogeheten Leidse Glippertje. Voor een bedrag van twee kwartjes kon men een rondrit maken door het centrum van Leiden. Het treintje werd geëxploiteerd door het Leidse vervoersbedrijf Van der Meer. In 1984 blies de zoon van de oorspronkelijke exploitant, in samenwerking met de

In 2016 en 2017 kreeg het Glippertje een tijdelijke opvolger in het T-rex treintje. Tijdens de tentoonstelling 'T. rex in Town' in Naturalis, reden deze elektrische treintjes tussen het museum en de stad. Een kaartje kostte één euro. De treintjes hadden haltes bij verscheidene bezienswaardigheden. Sinds augustus van dit jaar bestaat de OV-Museumlijn 10 in Leiden. Deze rijdt dagelijks tussen 10.00 en 17.00 uur

winkeliers van de Haarlemmerstraat, het Glippertje nieuw leven in. Het nieuwe treintje reed van de parkeerterreinen bij molen De Valk en de Ir. Driessenstraat naar de Haarlemmerstraat.

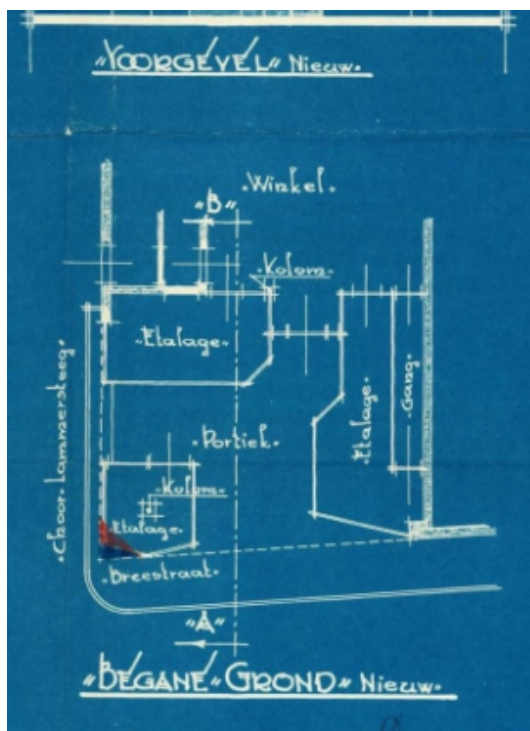
een 20 minutendienst langs een vaste route en verbindt de musea op het Bio Science Park met de Leidse binnenstad en de daar gevestigde musea en voorzieningen.

YouTube: reconstructie van de Vrouwenkerk aan de Haarlemmerstraat

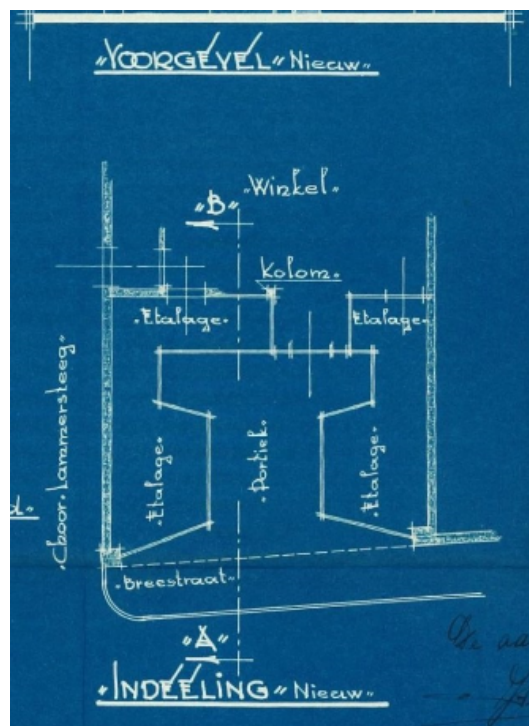

Reconstructie van de voormalige Vrouwekerk.
(www.vanderklip.net)

Erfgoed Leiden Vondst van de Week Variaties op een muizenvalportiek

Een diep en grillig gevormd portiek met rijkverlichte etalages; bedoeld om zoveel mogelijk koopwaar van buitenaf te kunnen bewonderen. En om zoveel mogelijk klanten naar binnen te lokken. Breestraat 122-124 kreeg in 1933 zo'n 'muizenvalportiek', ontworpen op basis van de zogenaamde Muizenvaltheorie. Uit oude vergunningstekeningen blijkt bovendien dat de architect verschillende varianten bedacht, voordat hij tot dit spannende ontwerp kwam.

De nieuwe winkelpui werd ontworpen door architect Jan Stigter in opdracht van de eigenaar, de familie Zürloh. De gebruiker van de winkel was in die tijd de firma Fortmann, in huishoudelijke artikelen. Later is deze pui weer verbouwd en verdween de bijzondere muizenvalportiek uit het straatbeeld.

[Lees meer](#)

Afbeelding: Verschillende vergunningstekeningen van het portiek (Vergunningenarchief Leiden).

Verkrijgbaar via de HVOL

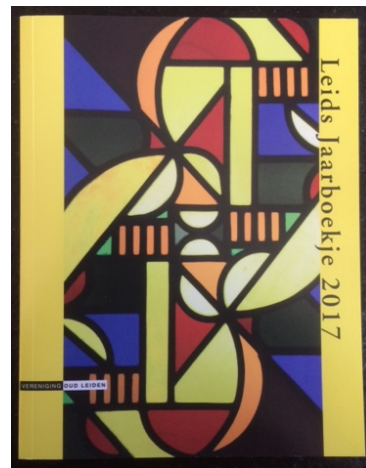
De onderstaande artikelen zijn verkrijgbaar bij de HVOL. Belangstelling? Stuur een mail naar promotie@oudleiden.nl en wij zetten het voor u klaar.

Cadeaulidmaatschap

Maak iemand voor een jaar lid van onze vereniging. Het nieuwe lid kan na dat jaar beslissen of hij/zij het lidmaatschap zelf wil voortzetten.

Prijs: 20 euro.

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

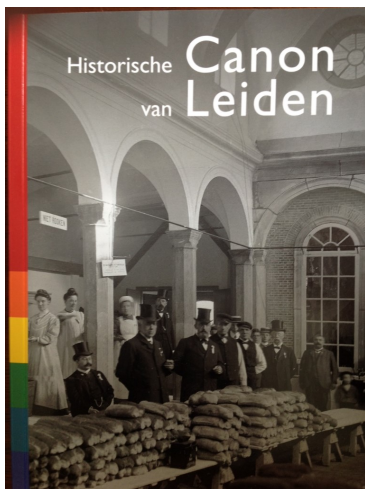

Leids Jaarboekje

Oude nummers van het bekende jaarboekje. Onze voorraad wordt regelmatig aangevuld.

Prijs: 1 euro.

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

Historische Canon van Leiden

Leiden heeft een rijke geschiedenis. De Historische Canon van Leiden doet in kort bestek de hoofdlijnen van de geschiedenis van Leiden en de hoogte- en dieptepunten daarin, uit de doeken. Het is basiskennis over de stad die iedere bewoner en bezoeker van Leiden eigenlijk zou moeten (willen) hebben.

Het boek is zowel in een Nederlandstalige als in een Engelstalige versie beschikbaar, ideaal voor uw buitenlandse familieleden en vrienden!

Winkelprijs: 15,00 euro. HVOL-ledenprijs: 12,50 euro.

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

R. van Maanen (red.), Leiden, Geschiedenis van een Hollandse Stad (4 delen)

Aan het begin van de twintigste eeuw beschreef de Leidse hoogleraar P.J. Blok in vier delen de geschiedenis van Leiden. Een eeuw later werpen nieuwe kennis en inzichten, moderne onderzoekstechnieken en eigentijdse vragen een nieuw licht op de Leidse geschiedenis. Deze wordt beschreven in het vierdelige werk Leiden. De geschiedenis van een Hollandse stad.

Een team van redacteurs en auteurs heeft een wetenschappelijk verantwoord werk tot stand gebracht, geschreven voor een in de Leidse geschiedenis geïnteresseerd publiek.

Winkelprijs: 180 euro, HVOL-ledenprijs: 100 euro.

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

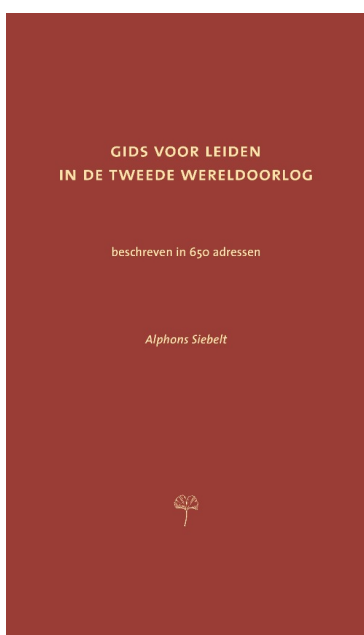

Cor Smit, Tuinstad-Staalwijk, Van tuinen tot stadswijk

De geschiedenis van het gebied ten zuiden van de singels, dat zich in de eerste decennia van de vorige eeuw van een landelijk gebied met weilanden, groente- en siertuinen en bloemenkwekerijen ontwikkelde tot een echte Leidse stadswijk. Met tal van oude foto's en prentbriefkaarten.

Winkelprijs 14,50 euro. HVOL-ledenprijs: 12,50 euro.

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

Alphons Siebelt, Gids voor Leiden in de Tweede Wereldoorlog

Deze gids bevat ongeveer 650 adressen van woonhuizen en andere gebouwen in Leiden en Oegstgeest met een toelichting over de bijbehorende gebeurtenissen in oorlogstijd. De toegevoegde informatie is bijzonder gevarieerd, zodat een goed beeld ontstaat van de gevolgen van de oorlog voor de stad en zijn bewoners op verschillende gebieden. Ook worden alle oorlogsmonumenten vermeld.

Prijs: 10 euro.

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

A.D. van Berge Henegouwen en J.A. van Doorn-Beersma (ed.),

Oorlogsdagboek van Han de Wilde 1940-1945

In 2015 verscheen een uniek boek over de bezettingsperiode in Leiden, het oorlogsdagboek van Han de Wilde. De Wilde was eigenaar van een manufacturen- en beddenzaak in de Breestraat, maar misschien bekender nog wel als bestuurslid van de 3 October Vereeniging. De Wilde schreef zijn dagboek in 12 schoolschriften, die worden bewaard bij Erfgoed Leiden e.o. Het boek geeft een goed beeld van het verloop van de oorlogshandelingen en het dagelijks leven van de Leidenaren onder nazistisch regime.

Prijs: 15 euro.

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

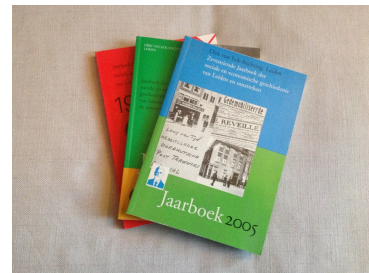

Jaarboek der sociale en economische geschiedenis van Leiden en omstreken

Aanwezige jaargangen: 1989, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007/2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013.

Prijs: 1 euro.

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

Har Meijer, Het raadsel van de geheimzinnige ziekte

Wanneer in 1832 een onbekende ziekte Leiden binnenvalt, weet stadsgeneesheer Jan van Outeren absoluut niet hoe hij zijn doodzieke patiënten beter moet maken. Hij doet een aderlating, geeft pillen en drankjes, maar nets helpt. Zijn zoon Japie en zijn vriendje Isaac spelen een belangrijke rol in de zoektocht naar de oorzaak van de ziekte. Met een informatieve wandeling door het centrum langs de locaties van het boek.

Winkelprijs: 12,50 euro. HVOL-ledenprijs: 5,00 euro.

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

Rens Heruer, *De Leidse kermis, een zaak van formaat*

De kermis en 3 oktober zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Je hebt geen Leidens Ontzet gevierd zonder op de kermis te zijn geweest. Het boek geeft in woord en beeld de geschiedenis van de Leidse kermis weer.

Winkelprijs: 22,50 euro. HVOL-ledenprijs: 20,00 euro.

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

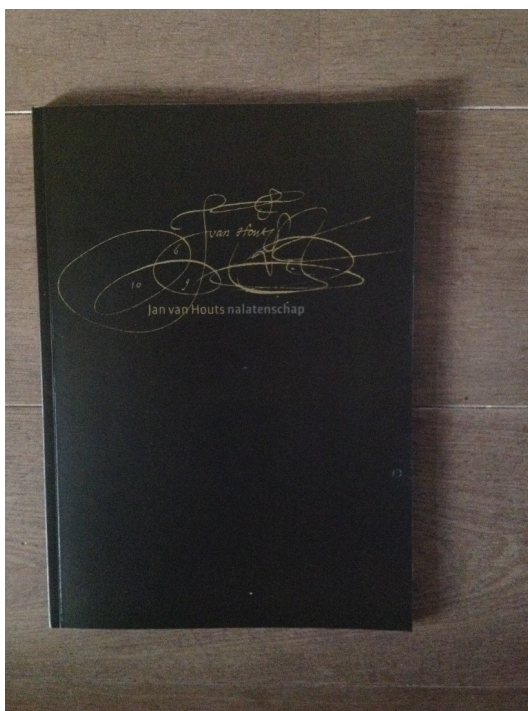
Jacques Meerman, *Kleine geschiedenis van de hutspot*

Het is misschien wel het bekendste Nederlandse gerecht: hutspot. Niemand weet wat de oorspronkelijke ingrediënten waren. Volgens sommigen zaten er pastinaken in, volgens anderen gember en volgens wéér anderen vis. Hoe dan ook, het gerecht is onlosmakelijk verbonden met het

Leids Ontzet van 1574 en dus met de Nederlandse vrijheidsoorlog. De *Kleine geschiedenis van de hutspot* laat zien hoe de culinaire en sociaal-politieke geschiedenis met elkaar verknoopt zijn.

Winkelprijs 14,95 euro. HVOL-ledenprijs: 12,50 euro.

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

Karel Bostoën, Jan van Houts nalatenschap

Wat wilde stadssecretaris Jan van Hout (1542-1609) dat er na zijn dood met zijn geld en goederen gebeurde? En wat lag en stond er allemaal in zijn huis aan de Nonnensteeg toen hij overleed? De uitgave *Jan van Houts nalatenschap* maakt geeft hierop antwoord. Een heldere inleiding, foto's van het document, een diplomatische transcriptie en een hertaling zorgen ervoor dat Van Houts laatste wil en de inventaris van zijn boedel nu voor iedereen toegankelijk zijn.

Prijs: 2,50 euro.

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

Kees Walle, Buurthouden 1400-1795

De geschiedenis van de Leidse *gebuurten*, kleinschalige buurtorganisaties die de sociale infrastructuur van de stad vormden. Centraal stonden de burenplichten, waarvan het begraven van de doden de voornaamste was. Geen Leidenaar mocht of kon zich aan die verplichtingen onttrekken.

Prijs: 15 euro.

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

Prentbriefkaarten

Set van 13 verschillende kaarten met afbeeldingen

van de Leidse markten.

Prijs 1 euro.

Bestellen: promotie@oudleiden.nl.

Bedrijfsleden

De onderstaande bedrijven zijn bedrijfslid van de Historische Vereniging Oud Leiden. Bent u ook een bedrijf met een warm Leids hart en met respect voor de Leidse geschiedenis? Dan is het ondersteunen van de Historische Vereniging Oud Leiden net iets voor u. Neem contact op met promotie@oudleiden.nl en we vertellen u er alles over.

Bedrijfsleden

Alrijne Zorggroep

APEK administraties

Rijksmuseum Boerhaave

Breedveld Holding

Buik en Van der Horst, gerechtsdeurwaarders

Grandcafé De Burcht

Van Cleef Holding

Stichting Confessioneel Onderwijs Leiden

Geelkerken Linskens, advocaten

Griffioen Precious Presents vof

La Gro advocaten

LEK® makelaars en taxateurs

HBK, Belastingadviseurs & Accountants

Stichting Hofjes van de Diaconie

De Leeuw Makelaardij bv

Macropa BV

Glas- en Schilderwerken Van Muiden bv

Stichting Pieterskerk Leiden

Prima Management

Primavera Pers

Rabobank Leiden-Katwijk

Hoogheemraadschap van Rijnland

MBO Rijnland

De Ruyter de Wildt en De Vroom, advocaten

Schulpen Schuim BV

Teekens Karstens, advocaten en notarissen

Universiteit Leiden

Van der Valk Hotel Leiden

Architectenburo Veldman | Rietbroek | Smit

Museum Volkenkunde

Tandartsenpraktijk Zoeterwoudsesingel

Zorgverzekeraar Zorg en Zekerheid

Holdingmaatschappij
R.H. Breedveld B.V.

de BURCHT

PRIMAVERA PERS

Copyright © 2018 Historische Vereniging Oud Leiden, All rights reserved.

[Gegevens wijzigen](#) | [afmelden](#)

